

Ikäihmisten hoito vaatii resursointia ja erityisosaamista

Sairaanhoitajaliitto edellyttää, että ikäihmisten hoidossa hoitajamitoitus perustuu aina ikäihmisten palvelutarpeeseen ja hoitohenkilöstön osaamiseen. On häpeällistä, että Suomessa käytetään Pohjoismaista vähiten rahaa ikäihmisten hoitopalveluihin. Tällä hetkellä käytössä oleva 0,5 mitoitus ei huomioi riittävästi muuttuvia tilanteita. Mitoitukseen tarvitaan joustavuutta, sillä samakin ikäihminen tarvitsee erilaista hoitoa/hoivaa eri aikoina. Mikäli hoitajamitoitus kirjataan lakiin, tulee toteutuneen hoitajamitoituksen olla vähintään 0,6.

Sairaanhoitajaliitto vaatii, että ikäihmisten ympärivuorokautiseen hoitoon/hoivaan ja kotihoitoon lisätään sairaanhoitajien määrää. Ikäihmisten hoidossa tarvitaan korkeasti koulutettuja osaajia, erityisosaamista ja kokemusta. On tärkeää, että hoitohenkilöstö osaa arvioida hoidon tarvetta ja kiireellisyyttä, antaa palveluohjausta yksilöllisen toimintakyvyn tukemisessa ja arjessa pärjäämisessä. Sairaanhoitajien osaamisella vältetään turhia päivystyskäyntejä sekä sairaalahoitopäiviä. Kotihoitossa toimitaan muuttuvissa olosuhteissa, jolloin hoitohenkilöstöltä vaaditaan itsenäistä päätöksentekokykyä. Elämänsä loppuvaiheessa olevia hoidetaan entistä enemmän kotihoitossa. Tämän vuoksi myös kotisairaanhoidossa tulee olla valmius saattohoitoon.

Perushoivan takaamiseksi riittävä henkilöstömitoitus on vähimmäisvaatimus, mutta se ei vielä takaa hoidon ja hoivan laatua. Sairaanhoitoa ja perushoivaa tarvitsevat ikäihmiset ovat usein monisairaita, jolloin heidän tarpeisiinsa vastaaminen edellyttää erikoisosaamista, kokonaisvaltaista hoitoa ja moniammatillista yhteistyötä. Pitkäaikaishoidossa olevista ikäihmisistä kolme neljästä sairastaa muistisairautta. Muistisairaiden hoidossa kokonaisvaltainen hoito ja hoidon jatkuvuus ovat hoidon laadun edellytyksiä.

Tuoreen Sairaanhoitajaliiton työolobarometrin 2018 mukaan erityisesti kotihoitoon ja kotipalvelujen parissa työskentelevät kertovat, että töitä ei jaeta osaamisen perusteella. Ikäihmisten palveluissa hoitohenkilöstö osallistuu usein mm. siivoamiseen ja ruoanlaittoon. Huolestuttavaa on, jääkö hoitohenkilöstölle aikaa vastata ikäihmisten yksilöllisiin sairaanhoidollisiin tarpeisiin kodinhoidollisilta tehtäviltä. Selkeällä työnjaolla ja oikealla hoitajamitoituksella turvataan ikäihmisten hyvinvointi ja elämänlaatu. Hoitajamitoituksen tulee sisältää vain koulutetun hoitohenkilöstön välittömään hoitotyöhön käytetty aika. Mitoitukseen ei tule laskea avustavan henkilöstön eikä esimiesten hallinnollista työtä.

On tärkeää, että ikäihmisillä ja heidän läheisillään on mahdollisuus antaa palautetta saamastaan hoidosta ja kohtelusta. Myös hoitohenkilöstöllä on oikeus ja eettinen velvollisuus puuttua havaittuihin epäkohtiin asioiden korjaamiseksi.

Sairaanhoitajaliitto vaatii niin palveluiden tuottajilta kuin tilaajiltakin yhteiskunnallista vastuuta hoivaa tarvitsevien ikäihmisten ihmisarvoinen elämä turvaamiseksi. Laadukkaan ikäihmisten hoidon standardit ja laatumittarit tulee määritellä ja niiden tulee velvoittaa hoitoyksiköitä ja niiden resursointia.

Kannanotto on valmisteltu yhteistyössä Sairaanhoitajaliiton yhteiskunnallisen vaikuttamisen työryhmän kanssa.

Helsingissä 1.2.2019

Nina Hahtela
Puheenjohtaja
Suomen sairaanhoitajaliitto ry.

Liisa Karhe
Kehittämispäällikkö
Suomen sairaanhoitajaliitto ry.